

det første i, at det, som dette Lovforslag tog Sigte paa, var ret og rimeligt, og for det andet, at der ikke kunde være Tale om, at Staten kom til at løbe nogen virkelig Risiko. Disse Forudsætninger ere jo byggede paa den Erfaring, som er gjort gennem en lang Række Aar, saa længe som denne Husmandskreditforening har virket. Derfor gaar jeg rolig med til at vedtage Lovforslaget som det nu foreligger her: Om den første Paragraf synes der ikke at være nogen Uenighed til Stede. Det ærede 4de Medlem for 2den Kreds (P. G. C. Jensen) var jo allerede inde paa, at det var rimeligt, at der toges Hensyn til de mange, der have arbejdet deres Jordlodder op, saaledes at de have faaet en større Værdi. Det var rimeligt, at de sattes i Stand til at faa et Laan, der svarede til 3,000 Kr., dersom Ejendommen naaede til at blive vurderet til 6,000 Kr. eller derover. — Derimod havde det ærede Medlem Betænkelighed ved § 2, og i Særdeleshed pointerede han dette, at det jo tidt hændte, at Laanet blev ydet, naar Huset var et halvt hundrede Aar gammelt. Det er meget rigtigt; men saa vil naturligvis ogsaa Vurderingssummen blive derefter, da man dog maa gaa ud fra, at Vurderingsmændene, naar de vurdere et saadant gammelt Hus, ikke ere blinde for, at det er gammelt. Selvfølgelig kan Laanet deri saa ikke blive saa stort, og Risikoen følger heller ikke saa stor. Ligeledes bemærkede det ærede Medlem, at der jo var mange Restancer paa disse Huse, ja endogsaa i Tusindvis. Jeg har nok lagt Mærke til, at der blev gjort lignende Bemærkninger nede i det andet Ting, men det blev fra anden Side betonet, at Restancerne i Særdeleshed hvilede paa Huse med Jord, og med Hensyn til dem ere vi jo enige; derimod ere Restancerne ved de jordløse Huse meget færre. Det her anførte gælder i Særdeleshed for Jyllands Vedkommende, hvorimod der — som det ogsaa blev bemærket nede i det andet Ting — ikke paa Øerne er nogen Restancer, som ere værd at nævne. Men der er fremdeles det at bemærke ved de jordløse Huse, at de jo i Særdeleshed ligge i Stationsbyerne, og at det er saa saa langt fra, at de forringes, at de snarere stige i Værdi Aar for Aar. Efter som disse Stationsbyer udvikle sig mere og mere, bliver der ogsaa større og større Priser paa Husene der. Som den ærede sidste Taler bemærkede, bliver der jo endelig ført et stadigt Tilsyn — hvert 3die Aar — med disse Panter, for at de ikke

skulle forringes. Jeg indser altsaa ikke, at Staten her er i Stand til at løbe nogen Risiko, og det er for mig det vigtigste. Jeg kan altsaa anbefale Lovforslaget til Vedtagelse.

Indenrigsministeren (Enevold Sørensen): Jeg kan ikke dele de Betænkeligheder, som kom til Orde fra det ærede 4de Medlem for 2den Kreds (P. G. C. Jensen) over for Lovforslagets 2den Paragraf om at stille Huse uden Jordtilliggende og Huse med Jordtilliggende ens med Hensyn til Laanets Størrelse. For det første har det dog nogen Vægt, at der allerede i 1880, da Lovforslaget blev forelagt fra Regeringens Side, var stillet Forslag om at lade de 2 Arter af Panter gaa ind under samme Vilkaar. Men hvad der dog har adskillig mere Vægt er, at i de forløbne 20 Aar have Repræsentanterne for de to Husmandskreditforeninger haft Lejlighed til nøje at følge dette Forhold, og det er fra Repræsentantskaberne, at der foreligger Andragende om at gaa til den her tilsigtede Ændring. Det er jo ikke saadan, at der for Repræsentantskaberne har foreligget et Andragende, hvortil de have svaret, at de efter de foreliggende Omstændigheder ikke fandt Føje til at modsætte sig det, eller at de kunde gaa med dertil; nej, det er Repræsentantskaberne, som, efter at de nu i 20 Aar have haft nøje Indseende i disse Forhold, have henvendt sig med Andragende om at faa foretaget denne Ændring, som altsaa efter deres Overbevisning vil være til Gavn for de paagældende. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorledes Ejendomme i de indlemmede Distrikter vilde være stillede efter Vedtagelsen af denne Lov, ja, saa er Forholdet, som ogsaa det ærede Medlem allerede bemærkede, det, at der om denne Sag kan siges noget baade for og imod ligesom om saa mange andre Sager. Da en Paragraf om denne Sag i sin Tid her i dette høje Ting blev indsat i Lovforslaget om Esbjergs Ophøjelse til Købstad, var selve Spørgsmaalet om, hvorledes Panterne i Fremtiden kom til at staa, ikke paa Bane, saaledes at man af Forhandlingerne eller af Udtalelserne i Betænkningen kan se, hvad der egentlig har været Rigsdagens Mening. Men jeg mener ganske vist at maatte gaa ud fra, at naar det den Gang er vedtaget, at disse Panter kunne bibeholdes i Foreningen, er det ikke blot at forstaa saaledes, at de kunne bibeholdes paa de i det Øjeblik, da Loven traadte i Kraft, gældende